[1]भ्रमन्-भ्राम्यन्-न्ती-ती, [2]बभ्रमिवान्-भ्रेमिवान्, इति रूपाण्यस्य भवन्तीति विशेषः।

(1186) "भ्रस्ज पाके" (VI-तुदादिः-1284. सक. अनि. उभ.) 'भृज्जते भृज्जति भ्रस्जेः भर्जने भर्जते भृजेः।' (श्लो. 68) इति देवः। [3]भर्जकः-र्जिका, भ्रज्जकः-ज्जिका, भर्जकः-र्जिका, भ्रज्जकः-ज्जिका, [4]बिभर्जिषकः-बिभर्क्षकः-बिभ्रज्जिषकः-बिभ्रक्षकः-क्षिका, [5]बरीभृज्जकः- ज्जिका;

---

1. 'वा भ्राशभ्लाशभ्रमु—' (3-1-70) इति श्यन्विकल्पः। तेन पक्षे औत्सर्गिकः 'कर्तरि शप्' (3-1-68) इति शप्। श्यन्पक्षे, 'शमामष्टानां दीर्घः श्यनि' (7-3-74) इति दीर्घः। तेन रूपद्वयम्।
2. कर्तरि लिटः क्वसौ, 'वा जॄभ्रमुत्रसाम्' (6-4-124) इत्येत्वाभ्यासलोपौ विकल्पेन भवतः। पक्षे, द्विर्वचने 'वस्वेकाजाद्घसाम्' (7-2-67) इतीडागमे बभ्रमिवान् इति रूपम्। तेन रूपद्वयं ज्ञेयम्।
3. ण्वुलि, 'भ्रस्जो रोपधयो रमन्यतरस्याम्' (6-4-47) इति रेफोपधावर्णयोर्निवृत्तिः, रमागमश्च विकल्पेन भवतः। रमागमे रेफोत्तराकार उच्चारणार्थस्सन् इत्संज्ञ लब्ध्वा लुप्यति। रमागमाभावपक्षे, उपधाभूतस्य सकारस्य श्चुत्वेन शकारे, तस्यां 'झलां जश् झशि' (8-4-53) इति जश्त्वेन जकारः। एवमेव रूपद्वयं तृजादिषु, ण्यन्ते च ज्ञेयम्।
4. सन्नन्ते सर्वत्र, 'सनीवन्तर्द्धभ्रस्ज—' (7-2-49) इत्यादिना इड्विकल्पः। इट्पक्षे इडभावपक्षे च रमागमस्य वैकल्पिकत्वम्। तेन सन्नन्ते चातूरूप्यं सर्वत्रेति ज्ञेयम्। इडभावपक्षे रमागम-रेफोपधानिवृत्तिपक्षे च, 'व्रश्चभ्रस्ज—' (8-2-36) इत्यादिना धातुजकारस्य षकारे, 'षढोः कः सि' (8-2-41) इति षकारस्य ककारे, सनः षत्वे च बिभर्क्षकः इति रूपम्। इडभावपक्ष एव रेफोपधानिवृत्ति-रमागमाभावपक्षे, 'स्कोः संयोगाद्योरन्ते च' (8-2-29) इत्यनेन झल्परकत्वेन सकारस्य निवृत्तिः, षत्वकत्वादिकं चेति ज्ञेयम्।
5. यङन्ते, 'भ्रस्जादेशात् सम्प्रसारणं (पूर्व) विप्रतिषेधेन' (वा. 6-4-47) इति वचनात्, 'ग्रहिज्यावयिव्यधिवष्टिविचतिवृश्चतिभृज्जतीनां ङिति च' (6-1-16) इति सम्प्रसारणे पूर्वरूपे, द्विर्वचने, अभ्यासे 'उरत्' (7-4-66) इत्यनेनाकारः, स च रपरः। 'रीग् ऋत्वत इति वक्तव्यम्' (वा. 7-4-90) इति रीगागमः। उत्तरखण्डे सकारस्य जश्त्वेन दकारः, तस्य श्चुत्वेन जकारः इति काशिका (6-1-16) "नच श्चुत्वे दत्वमसिद्धम्; '—भृज्जतीनाम्—' (6-1-16) इति निर्देशात्।" इति व्याख्यातारोऽत्राहुः। मा. धा. वृत्तौ तु "..... सकारस्यैव श्चुत्वे शकारः, तस्य, 'झलां जश् झशि' (8-4-53) इति जश्त्वेन जकारेऽपि रूपं सेत्स्यति।" इत्युक्तम्; एतदेव साध्विति प्रतिभाति। यङन्ते द्विजकारविशिष्टं रूपमेव सर्वत्रेति ज्ञेयम्। स्पष्टमिदं भाष्यप्रदीपोद्द्योते (6-4-47)।